

mere tilbøielig til at lade Fæsteforholdet afløse med et andet Forhold, navnlig Forpagtningsforholdet. Det vil jo være de ærede Herrer bekjendt, at det er tilladeligt at bortforpagte Bønderjorder paa 50 Aar, og Spørgsmaal er nu, om man ikke muligt ved en saadan Bestemmelse som den i § 3 vilde foranledige, at Godseieren vilde raisonnere som saa: „Naar Fæstebonden eller hans Familje skal ansees berettiget til at have Gaarden i 30 Aar, om Fæsteren ogsaa dør tidligere, hvorefter jeg ikke kan fordrø nogen Godtgørelse, naar Fæsteren og hans Kone leve over 30 Aar, da er jeg bedre tjent med at bortforpagte Gaarden paa 50 Aar, thi saa er Forholdet eens for begge Parter, og der er ikke længer nogen Hazard.“ Dette er en Betragtning, man ikke maa slyde bort, naar man overhovedet seer hen til § 3. — § 5 er en af de Paragrapher, som ogsaa har talt mig, forsaavidt den forekommer mig at være billig og retferdig. § 7 synes mig ligeledes at være billig, og jeg skal kun — da man har talt om, at det var uheldigt, at en tilsvarende Bestemmelse i det oprindelige Lovudkast er udgaaet i det andet Thing, efter som denne udgaaede Paragraph formæentlig vilde kunne modarbejde den Umoralitet, som let slyder af Forholdet med Hensyn til Fæstetens Stilling, saaledes som det nu er ordnet — kun gjøre den Bemærkning, at der kan finde et umoralist Forhold Sted paa dobbelt Maade; man har her fornemmelig kun tænkt paa den ene Side, og jeg skal derfor tillade mig at antyde den anden, idet jeg nemlig betragter ogsaa det som umoralist, at en ung Kns gifter sig med en gammel Kone, for at komme i Besiddelse af en Fæstegaard.

Formanden: Der er endnu tre Medlemmer, som have begjært Ordet, men paa Grund af Omstændighederne vil jeg, naar de have udtalt sig, foreslaae Afslutning af Forhandlingerne.

J. Andersen: Jeg skal følge den stillede Opfordring og stræbe efter at fatte mig kort. Jeg begjærte Ordet i Anledning af en Ytring, der, saavidt jeg forstod den, var imod den Be-

stemmelse i det af Ministeren forelagte Lovudkast, at Enken skulde have Lov til at gifte sig, og hendes Mand drive Gaarden for hendes Levetid, fordi Godseieren ikke kunde være tjent dermed, idet det var en ganske anden Mand end den, til hvem han havde fæstet Gaarden. I denne Henseende skal jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, at, naar Godseieren bortforpagter Gaarden paa 50 Aar, har han ikke Noget imod, at der kommer en anden og en tredje Mand, der har han ikke Noget imod at faae med ukjendte Mænd at bestille. Det er ganske sandt, at Godseieren ikke længere har med den Fæster at gjøre, som fik Gaarden, thi han er død; men det er heller ikke Enken, der driver Gaarden, naar hun sidder Enke, det er hendes Søn eller hendes Ulskarl, og Godseieren kan meget let risikere, at Gaarden hvert andet og tredje Aar kan faae en ny Bestyrer, og det er vel muligt, at dette vil ødelægge Gaarden langt mere end Enkens Mand. Yvrigt skal jeg slutte mig til en Udtalelse, der saldt fra den ærede Ordfører i det andet Thing; han sagde nemlig iblandt Andet: „Det er min Overbeviisning, at den eneste rette Slutsteen paa denne Landboreform, der har baaret saa store og rige Frugter for Danmarks Velfærd og været til saa stor Fordeel for dets politiske Udvikling, og som forøvrigt ikke har indeholdt Andet, end hvad der under forskjellige Former er foretaget over næsten hele Europa, er — fuldstændig Selveiendom.“ Og naar jeg derfor stemmer for denne foreløbige Reform — saaledes betragter jeg Lovudkastet — da gjør jeg det i det Haab, at den hele Reform kommer om ikke lang Tid. Der er blevet talt om, at denne Lov ogsaa vilde ramme de humane Godseiere; ja, det var vistnok meget godt, om man kunde vedtage Lov, som kun rammende de inhumane, men ikke de humane Godseiere, og det er ganske vist, at for den humane Godseiers Skyld behøves Loven ikke, han kommer godt overens med sin Fæster; men naar man overhovedet skal gaae ind paa at give en Lov, kan man ikke undgaae at røre saavel ved den humane som inhumane Godseier.

L. C. Larsen: Til hvad der er fremkommet angaaende Bistrup Gods skal jeg til-